

E. du Perron Genootschap

EdPG-secr. C. van Schendel, Keizersgracht 802-III, 1017 ED Amsterdam
Tel. 020 622 43 22, Fax. 020 638 48 60, Email info@edpg.nl, www.edpg.nl

Nieuwsbrief April 2003 – Jaargang 10, nummer 1

Uitnodiging voor de voorjaarsexcursie

Op zaterdag 24 en en zondag 25 mei 2003 gaat het E. du Perron Genootschap op excursie naar Brussel, waar Du Perron in dit nummer van de *Cahiers voor een lezer* worden voor het eerst de bladzijden uit het album zelf gepubliceerd: met vier gedichten, een krokodil en 'de typographische verzorging van A.A.M. Stols'. Wat was dat voor album? Wat deed Du Perron in 1929 in Florence? En hoe kwam Fred Batten erbij daar in 1937 over te schrijven?

De albums

Mijn tante Kennie (Corinna van Schendel, 1909-1985) had drie 'poesie'-albums, waar ze zeer aan gehecht was¹. Ook als volwassen persoon haalde ze die af en toe te voorschijn en vroeg iemand er wat in te schrijven. Dit ongebruikelijke gedrag kwam voort uit het karakter van de albums. Zij waren van een meisjeshobby uitgegroeid tot vriendenboeken. Op haar tiende jaar kreeg Kennie haar eerste poesiealbum, een fraai boekje met een blauw omslag waarop in gouden letters het woord 'Poesie' prijkte. Vooral schoolvriendinnen uit Ede schreven hierin echte poesieversjes van het type 'Rozen verwelken / leliën vergaan / maar ware vriendschap / blijft altijd bestaan' en ze plakten er zijden poesieplaatjes bij. Oom Maupie van Weezel – misschien de schenker van het album of anders gewoon een aardige oom, die er best als eerste iets in wou schrijven – opende het album met het zelfbedachte rijm 'Lieve Kennie je ziet / mijn naam staat hierin, / meer schrijf ik niet'. De schilder Jan Toorop gebruikte pas na een maand weer terug! Geplande scènes konden niet worden opgenomen door gebrek aan attributen, bij voorbeeld een luchtaanval op tanks omdat geen tanks beschikbaar konden worden gesteld (Marion, 1967; Michalczyk, 1972; Thornberry, 1977).

Als in januari 1939 de stad wordt omsingeld is de film pas voor ca 2/3 klaar. De hele ploeg moet naar Frankrijk uitwijken waar de montage wordt gedaan, en de film zal nooit volgens het oorspronkelijke draaiboek worden afgemaakt. In de zomer '39 is er wel een voorvertoning voor de Spaanse regering in ballingschap.

De officiële première zal op 15 september plaatsvinden maar wordt door de regering Daladier verboden uit angst voor Spaanse inmenging in de zojuist uitgebroken Tweede Wereldoorlog (!). Tijdens de bezetting hebben de Duitsers het origineel willen vernietigen, maar dat was (opzettelijk??) verwisseld met de dozen met het negatief van René Clairs *Drôle de Drame* en is daardoor behouden! Varian Fry, de vertegenwoordiger van het Amerikaanse Emergency Rescue Committee in Marseille heeft bij zijn uitwijzing in 1941 een andere kopie voor de Library of Congress in Washington DC meegenomen. Fry, de man die bijna 2000 vluchtelingen, waaronder Chagall, Max Ernst en André Breton, al dan niet illegaal uit Frankrijk heeft doen ontsnappen en de enige Amerikaan die als 'rechtvaardige' in het Yad-Vashem monument in Jeruzalem is opgenomen (zie ook Fry 1999). Maar die kopie is daar vergeten en pas lang na de oorlog weer tevoorschijn gekomen (Langlois, 1986a).

Ter gelegenheid van de bijzetting van Malraux in het Panthéon, in november 1996, is een nieuwe, uitstekende, versie uitgebracht en vertoond. Een vergelijkende projectie in het Maison Descartes met het veel gladdere *Spaanse aarde* van Joris Ivens (die ooit *La Condition humaine* heeft willen verfilmen; Ter Braak/Du Perron, *Briefwisseling* 376), viel, mijns inziens verre ten gunste uit van *Espoir*, hoewel het gedateerde pathos van beide films ons nu toch minder gelegenheid van de bijzetting van Malraux in het Panthéon, in november 1996, is een nieuwe, uitstekende, versie uitgebracht en vertoond. Een vergelijkende projectie in het Maison Descartes met het veel gladdere *Spaanse aarde* van Joris Ivens